

10. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนบ้านหนองงา
ตำบลพันชาลี อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 48 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนบ้านหนองงา ตำบลพันชาลี
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

1. นำรายชื่อนักเรียนทั้งหมด 48 คน ซึ่งเรียงลำดับเลขที่มาสุ่มโดยใช้
ตารางเลขสุ่มให้ได้กลุ่มตัวอย่าง 30 คน
2. ให้นักเรียนทั้ง 30 คน ทำแบบสอบถามเจตคติเชิงจริยธรรม
ด้านความซื่อสัตย์
3. ตรวจคะแนนจากแบบสอบถาม แล้วนำมาเรียงลำดับคะแนนเป็นคู่ ๆ
โดยจับคู่เด็กนักเรียนที่มีคะแนนเท่ากัน หรือใกล้เคียงกันได้ จำนวน 15 คู่
4. สุ่มตัวอย่างแต่ละคู่ ให้คนหนึ่งอยู่ในกลุ่มทดลอง อีกคนหนึ่งอยู่ในกลุ่ม
ควบคุม โดยวิธีการโยนหัว-ก้อย ในที่สุดก็จะได้กลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม
15 คน

สร้างและหาเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และกิจกรรมกลุ่มจากทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่มีผู้เขียนและทำการวิจัยไว้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะกำหนดเนื้อหา และกิจกรรมให้เหมาะสมกับกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

1.2 สร้างโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่มเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้แก่ อาจารย์มานะ สอนสำลี อาจารย์แนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และอาจารย์กมล สุมาลา ศึกษาพิเศษ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเนินมะปรางค์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวจะต้องมีวุฒิทางจิตวิทยาการแนะแนวอย่างน้อยมหาบัณฑิตเป็นอย่างต่ำ และมีประสบการณ์ทางการแนะแนวอย่างน้อย 2 ปี

1.3 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่มไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2534 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านเนินไม้แดง ตำบลพันชาลี อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ในวันที่ 26 ธันวาคม 2534 เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องของกิจกรรมในเรื่องความยากง่าย ลำดับขั้นการใช้ภาษา และสื่อที่ใช้ เพื่อนำมาแก้ไขต่อไป

โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

ในการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 12 ครั้งนั้น มีการจัดกิจกรรมเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการยอมรับตนเอง

เป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกกลุ่มรู้จักการเป็นผู้ฟังที่ดี มีความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยกำหนดในกิจกรรมครั้งที่ 1 และ 2 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครั้งที่ 1

อย่างคุณกันนะ : การรักษามารยาทในการฟัง

คำชี้แจง

กิจกรรม "อย่าคุณกันนะ" มีจุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกรู้จักการรับฟัง ในขณะที่คนอื่นพูดโดยไม่เล่น ไม่คุยกันเสียงดัง ตั้งใจในขณะที่เพื่อนพูด โดยการให้สมาชิกแสดงบทบาทสมมติไม่รับฟังผู้พูด และสัมภาษณ์ความรู้สึกของผู้พูด

จุดมุ่งหมาย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป เพื่อให้สมาชิกได้แนวทางการปฏิบัติตนเป็นผู้ฟังที่ดี
2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม สมาชิกสามารถทำแบบทดสอบเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้ฟังที่ดีได้

แนวคิด

การให้ความสนใจ รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนั้น นับเป็นการช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ในการรับฟังผู้อื่นนั้นควรฟังอย่างตั้งใจ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เขาพูด นอกจากนั้นควรจะต้องรักษามารยาทในการฟัง โดยการไม่พูดคุยกับผู้อื่น ในขณะที่ผู้พูดกำลังพูด เพราะการพูดคุยกับคนอื่นจะทำให้ผู้พูดเกิดความรู้สึกว่า คนฟังไม่อยากฟังเขา ทำให้เกิดเสียกำลังใจ การรู้จักรักษามารยาทในการฟังจะช่วยทำให้ผู้พูดเกิดความรู้สึกที่ดีต่อเรา และถ้าเรารู้สึกว่าคนอื่นมีความรู้สึกที่ดีต่อเรา เราก็จะสบายใจ มีความพอใจในตัวเองและมีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในแง่ดี

เวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 15 คน

สื่อ ไม่มี

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5 นาที)

ผู้อภิปรายทบทวนถึงวิธีการปฏิบัติตนในการฟังคนอื่นพูดจากกิจกรรมที่แล้ว ให้สมาชิกช่วยกันตอบ เช่น ไม่คุยกันในขณะที่เพื่อนพูด รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนพูด รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ฟังอย่างตั้งใจ เป็นต้น

2. ขั้นกิจกรรม (20 นาที)

2.1 ผู้นำเลือกสมาชิกออกมา 6 คน แล้วเลือกคนหนึ่งให้รับบทบาทผู้พูด ผู้นำควรเลือกสมาชิกคนที่ค่อนข้างมีความมั่นใจในตัวเองสูง ผู้นำให้สมาชิกผู้นั้นออกไปเตรียมตัวคิดเรื่องที่พูดนอกห้อง ส่วนสมาชิกอีก 5 คน ให้รับบทเป็นผู้ฟัง

2.2 ผู้นำควรชี้แจงให้สมาชิกทั้งชั้นและสมาชิกที่รับบทเป็นผู้ฟังทราบว่าสมาชิก 5 คน ที่ได้รับเลือกนั้นจะต้องรับบทเป็นผู้ฟังที่ไม่รักษามารยาทในการฟัง โดยการพูดคุยกับเพื่อนคนอื่น ๆ ในขณะที่ผู้พูดกำลังพูด

2.3 ผู้นำจัดเวทีหน้าห้องเพื่อให้ผู้พูดและฟังแสดงบทบาท และบอกให้สมาชิกในชั้นที่เหลือคอยชมการแสดง และให้สังเกตดูว่าผู้พูดจะมีกิริยาท่าทางและการแสดงออกอย่างไรในขณะที่พูด

2.4 ผู้นำให้ผู้พูดเข้ามาพูดเรื่องที่เตรียมไว้กับกลุ่มที่เป็นผู้ฟัง 5 คน โดยมีสมาชิกในชั้นที่เหลือทั้งหมดชมและสังเกตการแสดง

2.5 ผู้นำคอยสังเกตการณ์อย่างใกล้ชิด เมื่อเห็นว่าผู้พูดมีการแสดงออกที่แสดงว่าเสียใจพอสมควรแล้ว ให้ยุติการแสดง อย่าปล่อยให้ผู้พูดเสียกำลังใจมากเกินไป เพราะจะทำให้ผู้พูดเกิดความรู้สึกไม่ดี

3. ขั้นอภิปราย (10 นาที)

3.1 ผู้นำสัมภาษณ์สมาชิกที่เป็นผู้พูดว่า มีความรู้สึกอย่างไรในการพูด ซึ่งก็จะได้อำตอบในทำนองว่า ไม่สบายใจ ไม่ชอบใจ โกรธ โหมโท หงุดหงิด ฯลฯ

3.2 ผู้นำถามสมาชิกที่สังเกตการณ์ว่า ได้สังเกตว่าผู้พูดมีกิริยาท่าทางและการแสดงออกอย่างไรในขณะที่พูด ซึ่งก็จะได้อำตอบต่าง ๆ กัน เช่น รู้สึกว่าท่าทางหงุดหงิด ลังเล หงุดหงิด ฯลฯ

3.3 ผู้นำสัมภาษณ์ผู้ฟังทั้ง 5 คน ว่าเกิดความรู้สึกอย่างไรในขณะที่แสดง ซึ่งก็จะได้อำตอบในทำนองว่า รู้สึกสงสาร ไม่อยากคุยกัน ไม่อยากทำตามบทบาท เพราะทำให้เพื่อนเสียใจ เป็นต้น

3.4 ผู้นำชี้แจงแก่ผู้รับบทบาทเป็นผู้พูดว่า สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพียงการแสดง เพื่อนไม่ได้ต้องการทำให้เขาเสียกำลังใจ แต่ครูเป็นคนบอกให้แสดง เพื่อชี้ให้เห็นว่าการรักษามารยาทในการฟังโดยการตั้งใจฟัง ไม่พูดคุยกันเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการพูดคุยกันนั้นจะทำให้พูดเสียกำลังใจเป็นอย่างมาก และถ้าเราไม่รักษามารยาทในการฟังคนพูดเขาก็ยอมไม่พอใจเรา ไม่ชอบเรา ทำให้เสียความสัมพันธ์ที่ดีไป ผู้นำควรชี้แจงให้ผู้รับบทบาทเป็นผู้พูดเข้าใจและเกิดความสบายใจ

4. ขั้นสรุป (15 นาที)

4.1 ผู้นำสรุปเพิ่มเติมได้สาระสำคัญดังนี้

ในขณะที่คนอื่นพูด เราจะต้องรับฟังอย่างตั้งใจ ไม่คุยกันในขณะที่คนอื่นกำลังพูด ต้องแสดงให้เห็นว่าเราตั้งใจฟังและสนใจเรื่องราวที่เขา กำลังพูด เช่น ยิ้มเมื่อพอใจ พยักหน้ารับหรือแสดงท่าทางติดตามเนื้อเรื่องที่เขากำลังพูด ถ้าเราเป็นผู้ฟังที่ดีเช่นนี้เพื่อนก็จะชอบเรา ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่ม ตัวเราเองก็สบายใจและรู้สึกว่าตัวเรามีคุณค่าต่อกลุ่ม เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

4.2 ให้สมาชิกอ่านกลอน สรุปพร้อมกันและจดบันทึกลงในสมุดงาน

เป็นผู้ฟังที่ตั้งใจใคร่รัก

คนรู้จักชื่นชมนิยมยิ่ง

ความสัมพันธ์ร่วมกันสร้างอย่างใจจริง

สุขใจยิ่งเรามีค่านามูมิใจ

4.3 ให้สมาชิกทำแบบทดสอบแล้วเปลี่ยนกันตรวจให้คะแนนโดย

ผู้นำเป็นผู้เฉลย

แบบทดสอบของกิจกรรมเรื่อง "อย่าคุยกันนะ"

คำสั่ง

ให้สมาชิกเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ควรปฏิบัติและเขียน
เครื่องหมาย X หน้าข้อที่ไม่ควรปฏิบัติ

- _____ 1. ขณะที่เพื่อนพูดเราควรคุยกับเพื่อนใกล้ ๆ เพื่อให้เข้าใจมากขึ้น
- _____ 2. เราควรฟังคนอื่นพูดด้วยความตั้งใจ ไม่พูดคุยกับใครขณะที่ฟัง
- _____ 3. การเป็นผู้ฟังที่ดีนั้นต้องฟังเขาพูดให้จบก่อนแล้ว จึงซักถามสิ่งที่เราสงสัย
- _____ 4. ขณะที่ฟังเพื่อนพูด ถ้าเราไม่เห็นด้วยต้องคัดค้านทันที
- _____ 5. การมีมารยาทที่ดีในการฟังนั้นจะทำให้คนในกลุ่มมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

เฉลยแบบทดสอบ

1. X 2. ✓ 3. ✓ 4. ✓ 5. ✓

ระยะที่ 2 การสร้างเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

เป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกกลุ่มมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน ความซื่อสัตย์ต่อกฎ ระเบียบ จารีตประเพณี กฎหมาย ความซื่อสัตย์ต่อสังคม โดยกำหนดในกิจกรรมครั้งที่ 3-7 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครั้งที่ 3

เก็บสมบัติ : ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

คำชี้แจง

กิจกรรม "เก็บสมบัติ" มีจุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด และเรียนรู้ถึงวิธีการสร้างความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นในตนเอง โดยการให้สมาชิกเรียนรู้จากการเล่นเกม

จุดมุ่งหมาย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1 เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความซื่อสัตย์ในตนเอง

1.2 เพื่อให้สมาชิกได้แนวทางในการสร้างความซื่อสัตย์ในตนเอง

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2.1 สมาชิกสามารถตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับความสำคัญและแนวทางในการสร้างความซื่อสัตย์ในตนเองได้

2.2 สมาชิกสามารถพูดถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเองที่เคยกระทำไว้

แนวคิด

ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง นับว่ามีคุณค่าสูงกว่าอะไรทั้งหมด เพราะผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง จะเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีความละเอียดต่อตนเอง ในอันที่กระทำความผิดให้ได้ชื่อว่าไม่สุจริต

สื่อ

1. ของใช้ประจำตัวนักเรียน เช่น ยางลบ ปากกา ดินสอ ฯลฯ
2. กล่องกระดาษกลุ่มละ 1 ใบ
3. นกหวีด

เวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 15 คน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5 นาที)

ผู้นำกลุ่มซักถาม และให้สมาชิกถาม และให้สมาชิกยกตัวอย่างการกระทำของคนที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และซักถามถึงสาเหตุที่ทำให้คนเราขาดความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

2. ขั้นกิจกรรม (25 นาที)

2.1 ผู้นำกลุ่มแบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 7 คน แล้วจัดสมาชิกเป็นผู้สังเกตการณ์ 1 คน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มออกมาเข้าแถวตอนลึก ตรงเส้นเขตแดนที่มีผู้นำขีดไว้ให้

2.3 ให้สมาชิกนำกล่องกระดาษ พร้อมทั้งของใช้ต่าง ๆ (คนละ 1 ชิ้น) ไปกองไว้ข้างกล่องกระดาษหน้ากลุ่มของตน ซึ่งอยู่ห่างเขตแดนประมาณ 6-8 เมตร

2.4 ผู้นำกลุ่มให้สัญญาณให้สมาชิกคนแรกของแต่ละกลุ่มวิ่งไปหยิบของใช้ของตนเองใส่กล่องกระดาษ (ห้ามหยิบของคนอื่นเป็นเด็ดขาด) วิ่งกลับมาแตะเพื่อนคนที่ 2 แล้ววิ่งไปต่อท้ายแถว ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ กลุ่มใดเก็บสมบัติหมดก่อนเป็นผู้ชนะ

2.5 ให้ผู้สังเกตการณ์ออกมาเล่าวิธีการเล่นของแต่ละกลุ่มที่ตนสังเกตตามหัวข้อต่อไปนี้

2.5.1 มีใครวิ่งออกมาแตะเพื่อนนอกเส้นแดนบ้างหรือไม่

2.5.2 มีใครหยิบของผู้อื่นใส่กล่องบ้างหรือไม่

3. ขั้นอภิปราย (10 นาที)

3.1 กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ เพราะเหตุใด

- 3.2 กลุ่มใดบ้างที่เล่นถูกต้องตามกติกา
- 3.3 ในการเล่นครั้งนี้ควรนำคุณธรรมข้อใดมาใช้บ้าง
- 3.4 จากการเล่นครั้งนี้ได้ข้อคิดในการปรับปรุงแก้ไขตนเอง

อย่างไรบ้าง

4. ขั้นสรุป (10 นาที)

4.1 ผู้นำกลุ่มสรุปสาระสำคัญตามแนวคิดของกิจกรรมดังนี้
การมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะหากบุคคลใดมีคุณธรรมในข้อนี้แล้วย่อมเป็นผู้มีคนเชื่อถือ มีเกียรติเป็นบุคคลที่น่าคบค้า ทำให้ตนเองและสังคมอยู่อย่างมีความสุข ดังนั้นความซื่อสัตย์ต่อตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่บุคคลควรจะมีไว้เป็นสมบัติของตนเอง

4.2 ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกอ่าน คำกลอนสรุปพร้อมกัน และจดลงใน

สมุด

การละอายต่อการกระทำความผิด
ไม่คิดหาผลประโยชน์เพื่อตนเองโดยมิชอบ
เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ควรสร้าง
เพื่อวางแนวทางของความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

แบบทดสอบกิจกรรมเรื่อง "เก็บสมบัติ"

คำสั่ง

ให้สมาชิกเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และเขียนเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ผิด

- _____ 1. แม่ค้าทอนเงินเกินมาให้เรา ถือว่าเป็นโชคของเรา
- _____ 2. เก็บกระเป๋าสตางค์ได้แล้วนำไปคืนให้เจ้าของ ถือว่าเป็นคนโง่
- _____ 3. สัญญากับใครไว้ ต้องทำตามสัญญา

- _____ 4. หาประโยชน์ให้ตนเองดีกว่า เพราะทำดีแล้วไม่มีใครเห็น
- _____ 5. การทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเอง ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาในสังคมปัจจุบัน

เฉลยแบบทดสอบ

1. X 2. X 3. ✓ 4. X 5. X

ระยะที่ 3 การเห็นคุณค่าของตัวเอง

เป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกระลึกถึงความดีที่ตนกระทำไว้ และมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี โดยกำหนดในกิจกรรมครั้งที่ 8 และ 9 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครั้งที่ 8

เวที-วาทิ : ความดีที่ตนกระทำ

คำชี้แจง

กิจกรรม "เวที-วาทิ" มีจุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกได้ระลึกถึงความดีที่ตนได้กระทำอยู่เสมอ โดยให้สมาชิกได้พูดเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังถึงความดีที่ได้กระทำไป ถ้าสมาชิกรู้ว่าตนได้ทำความดีก็จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มองเห็นคุณค่าของตนเอง และพร้อมที่จะทำประโยชน์เพื่อสังคมต่อไป

จุดมุ่งหมาย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป
เพื่อให้สมาชิกได้เห็นความสำคัญของการระลึกถึงความดีที่ตนได้

กระทำไว้

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
สมาชิกสามารถตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับเรื่องความดีที่ตนกระทำได้

แนวคิด

การกระทำความดีหรือกระทำตนให้เป็นประโยชน์นั้นทุกคนคงได้ทำมาไม่มากนักเลย ถ้าทุกคนได้พิจารณาถึงความดีที่ได้ทำไปแล้ว จะทำให้มองเห็นประโยชน์และคุณค่าของตนเอง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและเกิดเจตคติที่ดีต่อตนเอง ในที่สุดการปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถจะส่งผลดีต่อส่วนรวมและต่อตนเองด้วย คือ ทำให้เราอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สื่อ

ไม่มี

เวลาที่ใช้

50 นาที

จำนวนสมาชิก

15 คน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5 นาที)

1.1 ผู้นำสนทนาซักถามสมาชิกถึงคนที่สมาชิกชื่นชมว่ามีใครบ้าง เขาเหล่านั้นมีชื่อเสียงในทางใด คำตอบอาจจะเป็นเหตุผลง่าย ๆ เช่น ชอบเพราะร้องเพลง ชอบเพราะบริหารเก่ง รมเก่ง หาเงินเก่ง ฯลฯ ผู้นำถามให้สมาชิกคิดว่า คนเหล่านั้นมีส่วนช่วยทำประโยชน์อะไรให้กับสังคมบ้าง ให้สมาชิกช่วยกันบอก

1.2 ผู้นำถามกลับมาถึงตัวสมาชิกเอง ว่าเราทราบแล้วว่าทุก ๆ คนมีความดีที่ตัวเราเองรู้และผู้อื่นก็รู้ การทำความดี คือการทำความดีให้แก่ตัวเองและส่วนรวม คนเราแต่ละคนทำความดีไม่เท่ากัน น้อยบ้าง มากบ้าง และสิ่งที่ทำก็แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างให้สมาชิกและคนลองคิดว่า ความดีที่ตนทำและเป็นประโยชน์แก่ตนเองและแก่ส่วนรวมนั้นมีอะไรบ้าง ให้สมาชิกช่วยกันบอก และผู้นำจดลงบนกระดาน

2. ขั้นกิจกรรม (25 นาที)

2.1 ครูบอกสมาชิกว่า จะจัดรายการ "เวที-วาที" ขึ้น และให้สมาชิกเตรียมออกมาพูดคนละ 2 นาที ในหัวข้อ "เมื่อฉันบำเพ็ญประโยชน์" ให้

กล่าวถึงการทำความดีของตนเองที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ผู้ที่
พูดได้ดีที่สุด ทั้งวิธีการพูดและเนื้อหาสาระที่พูดจะได้รับรางวัล

2.2 ผู้นำเริ่มรายการ โดยเชิญผู้ที่มีความพร้อมก่อนเป็นผู้พูด
เพื่อน ๆ ที่เป็นคนฟังทุกคนมีหน้าที่ให้คะแนนด้วย ผู้นำสรุปการทำประโยชน์ของ
สมาชิกไว้บนกระดาน

2.3 เมื่อทุกคนพูดจบแล้ว ผู้นำถามความเห็นจากผู้ฟัง ช่วยกันคิด
ตามเกณฑ์ที่บอกไว้ เมื่อตัดสินแล้วผู้นำมอบรางวัลให้ผู้ชนะ

3. ขึ้นอภิปราย (10 นาที)

เมื่อเสร็จสิ้นการประกวด ผู้นำอภิปรายตามแนวต่อไปนี้

ผู้นำ : สมาชิกฟังเพื่อน ๆ แล้วมีความคิดอย่างไรเกี่ยวกับการบำเพ็ญ
ประโยชน์หรือคนทำความดีของพวกเรา

สมาชิก : คล้าย ๆ กัน ส่วนมากเป็นความดี หรือการทำประโยชน์ที่เป็นหน้าที่
ของเราอยู่แล้ว

ผู้นำ : ตอนนี้เราเป็นสมาชิก ยังเป็นเด็ก ยังช่วยทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม
ได้ไม่มากนัก แต่การที่เราทำตามหน้าที่ของเราหรือที่เราได้รับมอบ
หมายให้ดีที่สุด และเต็มความสามารถของเรา ก็เท่ากับเราได้ทำ
ประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมแล้ว ต่อไปเมื่อเราโตขึ้น เราก็ต้องมีหน้าที่
ที่สำคัญเพิ่มขึ้นต่อไป ขอเพียงให้ทุกคนตั้งใจทำให้ดีที่สุด แล้วก็จะเกิด
ประโยชน์ต่อส่วนรวมทั้งสิ้น

จากการฟังทุก ๆ คนพูด เราต้องยอมรับความจริงว่า คนเราทุกคน
มีความดีด้วยกันทั้งนั้น บางครั้งเราก็มองเห็นแต่แง่หนึ่งเท่านั้น เช่น เห็นแต่แง่ดีของ
ตนเอง หรือแง่เสียของคนอื่น หรือไม่ก็เกิดปมด้อย เห็นแต่คนอื่นดีไปหมด แต่ตัวเอง
ไม่มีอะไรดีเลยก็มี การคิดเช่นนี้เป็นการคิดเพียงด้านเดียว จะทำให้เกิดความรู้สึก
ไม่ดีต่อคนอื่น หรือแม้แต่ตัวเอง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ซึ่งจะพลอยทำให้มีผลไม่ดี

ต่อคนอื่น ที่จริงแล้วเราควรมองในแง่ดีให้มาก เพื่อจะได้นำความสามารถที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม การที่เรามองความดีของผู้อื่นและของตนเองจะทำให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และทำให้ทุกคนมีความพอใจ มั่นใจว่า เราทุกคนมีคุณค่าแก่สังคม

4. ขั้นสรุป (10 นาที)

4.1 ผู้นำและสมาชิกช่วยกันเชื่อมโยงข้อคิดจากกิจกรรมแล้วสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

การทำความดีหรือการทำความดีเพื่อส่วนรวมนั้นเป็นสิ่งที่เราทุกคนทำอยู่เสมอ เพียงแต่ว่าเราไม่ได้คิดถึงมากนัก ถ้าเราหาเวลานึกถึงความดีที่เราได้กระทำไว้จะทำให้เรารู้สึกว่าตนเองก็มีส่วนดีอยู่มาก และเราจะพยายามนำความสามารถที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมมากขึ้น ทำให้เรามีคุณค่าต่อสังคมและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นการมองส่วนดีของตนเองเพื่อการทำความดี จึงมีความสำคัญต่อชีวิตของเรา

4.2 ให้สมาชิกอ่านกลอนสรุปพร้อมกัน และจดบันทึกลงในสมุด

ทำความดีอยู่ที่ใดไม่ต้องห่วง

คนสำคัญอยู่ที่ไหนใครถามหา

ทำความดีเพื่อส่วนรวมร่วมนำพา

งานก้าวหน้าคนนิยมชมว่าดี

4.3 ให้สมาชิกทำแบบทดสอบแล้วเปลี่ยนกันตรวจให้คะแนน โดยผู้นำเป็นผู้เฉลย

แบบทดสอบของกิจกรรมเรื่อง "เวที-เวที"

คำสั่ง จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และเขียนเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ผิด

- _____ 1. ทุกคนเคยทำความดีมาบ้างอย่างแน่นอน
- _____ 2. การพูดถึงความดีของตนเองเป็นสิ่งไม่ควรทำ เพราะคนอื่น
ไม่อยากฟัง
- _____ 3. การทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมจะทำให้เรามีคุณค่า
มากขึ้น
- _____ 4. ถ้ารู้ว่าตนเองเป็นคนดีจะทำให้เราอยากทำความดียิ่งขึ้น
- _____ 5. การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมทำให้ไม่มีเวลาเป็นของตนเอง

เฉลยแบบทดสอบ

1. ✓ 2. X 3. ✓ 4. ✓ 5. X

ระยะที่ 4 การสำรวจตนเอง และการพัฒนาตนเอง

เป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกกลุ่มค้นพบข้อบกพร่องของตนเอง และค้นหาวิธีการ
แก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง โดยกำหนดในกิจกรรมครั้งที่ 10 และ 11 ดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

ครั้งที่ 10

แก้ไขกันดีกว่า : การปรับปรุงตนเอง

คำชี้แจง

กิจกรรม "แก้ไขกันดีกว่า" มีจุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกได้ปรับปรุงตนเอง
เมื่อค้นพบข้อบกพร่องของตนเองจากการสำรวจตนเองและจากการวิจารณ์ผู้อื่น
กิจกรรมนี้จะทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการปรับปรุงตนเอง และสามารถ
ปฏิบัติตนเพื่อปรับปรุงตนเองได้ตามแนวทางที่เหมาะสม

จุดมุ่งหมาย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงตนเอง

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

สมาชิกตอบคำถามในแบบทดสอบเกี่ยวกับการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงตนเองได้

แนวคิด

การปรับปรุงตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะไม่มีใครที่สมบูรณ์แบบทุกอย่าง ทุกคนล้วนมีทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่องด้วยกันทั้งนั้น ส่วนบกพร่องจะลดน้อยลงและส่วนดีจะเพิ่มมากขึ้นเราหมั่นสำรวจตนเองอยู่เสมอ การสำรวจหาข้อบกพร่องของตัวเองเราเอง และโดยการให้ผู้อื่นบอกเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ข้อบกพร่องลดน้อยลง ถือว่าเป็นการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สื่อ

1. สลากชื่อชนชาติไทย จีน ญี่ปุ่น อย่างละ 5 แผ่น
2. กระดาษโปสเตอร์ 3 แผ่น
3. สีเมจิก 3 กล้อง
4. กระดาษเปล่า
5. แผนภูมิสรุปเนื้อหา
6. แผนภูมิกลอน

เวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 15 คน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5 นาที)

1.1 ผู้นำอภิปรายถึงความสำคัญของการปรับปรุงตนเอง โดยใช้
คำถามต่อไปนี้

1.1.1 ทำไมเราต้องปรับปรุงตนเอง

1.1.2 การปรับปรุงตนเองเกิดผลดีอย่างไร

1.1.3 เราจะปรับปรุงตัวเองได้อย่างไร

1.2 ผู้นำและสมาชิกสรุปถึงความสำคัญของการปรับปรุงตนเองว่า
มีส่วนดีช่วยให้คนเราพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้

2. ขั้นกิจกรรม (25 นาที)

2.1 แบ่งสมาชิกออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยการให้
จับสลากชื่อชนชาติไทย จีน ญี่ปุ่น คนละหนึ่งใบ เมื่อผู้นำให้สัญญาณหากกลุ่มชนชาติ
เดียวกันให้เรีซและมีเสียงดังน้อยที่สุด

2.2 ผู้นำแจกกระดาษโปสเตอร์แผ่นใหญ่ให้กลุ่มละ 1 แผ่น สีเมจิก
กลุ่มละ 1 กล่อง เพื่อใช้สำหรับช่วยกันวาดภาพ โดยมีสิ่งต่อไปนี้เป็นส่วนประกอบ
ภายในเวลา 10 นาที

2.2.1 ภาพต้นไม้

2.2.2 ภาพแม่น้ำ

2.2.3 ภาพแม่ค้าขายของ

2.2.4 ภาพดวงอาทิตย์

2.2.5 ภาพบ้านตามริมฝั่งแม่น้ำ

2.2.6 ภาพสะพาน

2.3 เมื่อหมดเวลา ผู้นำให้สัญญาณให้ทุกกลุ่มหยุดวาดภาพ ให้แต่
ละกลุ่มเสนอผลงานให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ดู แล้วให้กลุ่มอื่น ๆ ตัดสินว่าจะให้คะแนน
เท่าไร โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ความสวยงาม	5	คะแนน
การวาดภาพ	5	คะแนน
มีภาพครบตามสิ่ง	5	คะแนน
รายละเอียดของภาพ	5	คะแนน
รวม	20	คะแนน

2.4 เมื่อทุกกลุ่มเสนอผลงาน และกลุ่มอื่น ๆ ให้คะแนนแล้ว
ผู้นำคะแนนของทุกกลุ่มมาเขียนไว้บนกระดานดำ

2.5 ให้ทุกกลุ่มที่เป็นผู้วาดภาพวิจารณ์ผลงานของตนว่าควรปรับปรุงส่วนใดบ้าง แล้วให้กลุ่มอื่น ๆ ช่วยกันวิจารณ์จนครบทั้ง 3 กลุ่ม

2.6 ให้ทุกกลุ่มนำภาพเดิมที่วาดไว้ไปตกแต่งเพิ่มเติม ภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาให้ทุกกลุ่มนำภาพนั้นมาเสนอให้กลุ่มอื่น ๆ ดูอีกครั้ง และกลุ่มอื่น ๆ จะให้คะแนนครั้งที่ 2 โดยใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนเช่นเดียวกับครั้งแรก แล้วครูจดคะแนนไว้บนกระดาน

2.7 ผู้นำรวมคะแนนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 แล้วให้สมาชิกเปรียบเทียบคะแนนทั้งสองครั้งว่าแตกต่างกันอย่างไร (คะแนนครั้งที่ 2 มักจะมากกว่าครั้งแรก)

3. ขั้นอภิปราย (10 นาที)

3.1 ให้สมาชิกอภิปรายว่า ทำไมคะแนนทั้งสองครั้งจึงแตกต่างกัน มีสาเหตุจากอะไรบ้างที่ทำให้เป็นเช่นนั้น (ครูจดคำตอบบนกระดาน)

ตัวอย่างคำตอบ

เพราะมีการปรับปรุงผลงาน หลังจากการได้รับการติชม

3.2 ผู้นำเปรียบเทียบว่า "ถ้าภาพที่วาดนั้นเป็นตัวแทนสมาชิก การติชมจะมีผลอย่างไรต่อตัวเรา"

ตัวอย่างคำตอบ

คนเรามีการพัฒนา/ปรับปรุงขึ้น ภายหลังการได้รับการติชม
จากผู้อื่น

3.3 ผู้นำการอภิปรายว่า สมาชิกได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม
นี้ และจะนำไปใช้ในการปรับปรุงตนเองอย่างไรบ้าง

3.3.1 การติชมหรือมองข้อบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ
จะทำให้ผลงานดีขึ้น

3.3.2 การให้ผู้อื่นติชมผลงานหรือตัวของเรายู่เสมอ
จะช่วยให้เราปรับปรุงตนเองได้ดีขึ้น

3.3.3 การจะปรับปรุงพัฒนาตนเองจะต้องอาศัยทั้งการมอง
ตัวเราเอง และให้ผู้อื่นช่วยแนะนำด้วยประกอบกัน

4. ขั้นสรุป (10 นาที)

4.1 ผู้นำและสมาชิกร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปประเด็นตามแนวคิด
ดังนี้

การปรับปรุงตนเองนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะคนเรา
ทุกคนไม่ได้ดีพร้อมทุกอย่าง มีบางเรื่องที่เราต้องปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะปรับปรุง
ตนเองเราควรสำรวจตนเองโดยการหาข้อบกพร่องด้วยตนเอง และจากการ
บอกกล่าวของผู้อื่น เราควรยอมรับในข้อบกพร่องนั้น แล้วตั้งใจอย่างแน่วแน่
ที่จะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น และพยายามปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

4.2 ให้สมาชิกอ่านกลอนสรุปพร้อมกัน และจดลงในสมุดงาน

เกิดมาแล้วจงสนใจใคร่ควรคิด

เมื่อทำผิดต้องแก้ไขให้งามหรู

ปรับปรุงตนเกิดผลดีที่เชิดชู

แต่ต้องรู้จะแก้ไขสิ่งใดดี

4.3 ผู้นำให้สมาชิกทำแบบทดสอบและเปลี่ยนกันตรวจ โดยผู้นำเป็นผู้เฉลย

แบบทดสอบกิจกรรมเรื่อง "แก้ไขกันดีกว่า"

คำสั่ง

จงทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดถูกต้องที่สุด
 - ก. คนเรามีส่วนดี
 - ข. คนเรามีส่วนบกพร่อง
 - ค. คนเรามีส่วนดีและส่วนบกพร่อง
 - ง. คนเรามีส่วนที่ควรปรับปรุง
2. เราจะรู้ถึงข้อบกพร่องของตนเองได้โดยวิธีใด
 - ก. สำนวนตนเอง
 - ข. เพื่อนบอกให้
 - ค. พ่อแม่บอกให้รู้
 - ง. สำนวนตนเองและคนอื่นบอกให้รู้
3. เมื่อรู้ว่าตนเองมีข้อบกพร่องควรจะปฏิบัติตนอย่างไร
 - ก. ไม่ต้องทำอะไร
 - ข. ปรับปรุงแก้ไข
 - ค. ให้เพื่อนช่วย
 - ง. ทำแบบเดิมต่อไป
4. การปรับปรุงตนเองจะส่งผลให้
 - ก. ตนเองดีขึ้น
 - ข. ครุรักมากขึ้น
 - ค. เพื่อนชอบมากขึ้น
 - ง. ถูกทุกข้อ

5. ใครปฏิบัติไม่ถูกต้อง

- ก. แต่งพูดไม่เพราะเลยไม่อยากพูดกับใครเลย
- ข. ขาวเรียนไม่เก่งเขาจึงขยันมากขึ้น
- ค. ดำวาดรูปไม่สวยจึงฝึกวาดอยู่บ่อย ๆ
- ง. สัมมาโรงเรียนสายเขาจึงพยายามตื่นแต่เช้า

เฉลยแบบทดสอบ

1. ค ง. 3. ข 4. ง 5. ก

ระยะที่ 5 การประเมินผล

เป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกกลุ่มได้ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยกำหนดในกิจกรรมครั้งที่ 12 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครั้งที่ 12

แบบสอบถาม : การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง

กิจกรรม "แบบสอบถาม" มีจุดประสงค์ให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาตนเอง เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มมีเจตคติที่ดีต่อจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยการให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นจากแบบทดสอบ

จุดมุ่งหมาย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ

สมาชิกสามารถตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการฝึกกิจกรรมกลุ่มได้

แนวคิด

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกกิจกรรมกลุ่มเป็นการประเมินผล การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ตามความรู้สึกที่เป็นจริงของสมาชิก ได้ทราบถึงการ เปลี่ยนแปลงของสมาชิก หลักการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกได้ประโยชน์อะไร บ้างจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เป็นแนวทางให้สมาชิกได้รู้ถึงข้อบกพร่องของ ตนเองและปรับปรุงแก้ไขพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 15 คน

สื่อ แบบสอบถามความรู้สึกเกี่ยวกับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

แบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ให้ตอบความรู้สึกที่เป็นความจริง โดยเลือกกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ช่องซึ่งอยู่ทางขวามือ

ตอนที่ 1 ความรู้สึกที่มีต่อการฝึกกิจกรรม

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ไม่สบายใจ					
กลัว					
ตื่นเต้น					
อบอุ่น					
สบายใจ					
สนุก					

ตอนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เข้าใจตนเอง					
เข้าใจผู้อื่น					
ทำงานร่วมกับคนอื่น					
ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง					
ความซื่อสัตย์ต่อเพื่อน					
ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ การงาน					
ความซื่อสัตย์ต่อกฎระเบียบ					
ความซื่อสัตย์ต่อสังคม					

ตอนที่ 3 ประโยชน์ที่คิดว่าได้รับจากการฝึกกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สนุกกับกิจกรรม					
เพิ่มความรู้ประสบการณ์					
ความสามัคคีในกลุ่มสมาชิก					
มีเจตคติที่ดีต่อตนเอง					
เข้าใจตนเองดีขึ้น					
เชื่อมั่นในตนเอง					
เข้าใจผู้อื่นดีขึ้น					

อื่น ๆ

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
ครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

2. แบบสอบถามวัดเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ที่ ประเสริฐศรี เอื่อนครินทร์ (2524 : 65 - 68) ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามวัดเจตคติเชิงจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 251 - 252) ซึ่ง ประเสริฐศรี เอื่อนครินทร์ ได้หาคุณภาพของเครื่องมือไว้ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้ชำนาญทางจริยธรรมและการสอบวัดวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยนำแบบสอบวัดจำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการตรวจแก้แล้วไปสอบวัดกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 130 คน ทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดตามแบบสอบวัดฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 112 ฉบับ แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ เลือกเอาเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงจำนวน 25 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 2.0 ถึง 11.2802 และได้หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

สำหรับผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของ ประเสริฐศรี เอื่อนครินทร์ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 4 หน่วย (Scale) เริ่มจากเห็นด้วยอย่างยิ่งจนไปถึงไม่เห็นด้วยเลย จำนวน 25 ข้อ โดยให้ผู้ตอบอ่านคำถามทีละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดของตนเองมากที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อที่	ความคิดเห็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยเลย
0	ในการแข่งขัน คนเก่งเท่านั้นที่ไม่ยอม โก่งเมื่อมีโอกาส			✓	
00	ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย แต่คนที่พูดจริง มักตาย	✓			

จากตัวอย่าง แสดงว่า นักเรียนพิจารณาข้อความที่กำหนดให้แล้ว นักเรียน
ไม่ค่อยเห็นด้วยกับการกระทำข้อที่ (0) จึงกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่ค่อย
เห็นด้วย" ส่วนการกดกระทำในข้อที่ (00) นั้น นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง จึงกา
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "เห็นด้วยอย่างยิ่ง"

เกณฑ์การให้คะแนน

จากตัวอย่างข้อแรกให้คะแนน 3 คะแนน ส่วนข้อที่ 2 ให้คะแนนเป็น
1 คะแนน ทั้งนี้โดยยึดหลักดังนี้

1. ถ้าข้อความที่กำหนดให้แสดงถึงการมีความซื่อสัตย์ การตรวจให้
คะแนนเริ่มจาก "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ได้ 4 คะแนน แล้วลดลง ไปเป็น 3, 2
และ 1 ตามลำดับ

2. ถ้าข้อความที่กำหนดให้แสดงถึงการไม่มีความซื่อสัตย์ การตรวจให้

คะแนนจาก "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ได้ 1 คะแนน แล้วเพิ่มเป็น 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

ดังนั้นค่าคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อจึงอยู่ระหว่าง 1-4 คะแนน

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัยที่ใช้วิธีจับคู่ และมีการสอบครั้งแรกกับสอบครั้งหลัง (Pretest-Posttest Control Group Design with Matching)

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
R_E	T_1	X	T_2
R_C	T_1	$\sim X$	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
- C แทน กลุ่มควบคุม
- E แทน กลุ่มทดลอง
- T_1 แทน การสอบก่อนที่จะทำการทดลอง
- T_2 แทน การสอบภายหลังจากการทดลอง

- X แทน การใช้กิจกรรมกลุ่มในกลุ่มทดลอง
 ~X แทน ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มในกลุ่มควบคุม
 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2524 : 226)

* วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นเตรียมการทดลอง

1.1 เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลอง โดยขออนุญาตใช้สถานที่และอุปกรณ์จากอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านหนองงา ตำบลพันชาลี อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

1.2 เตรียมกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการทดลอง

1.3 นำแบบสอบถามวัดเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ไปทดสอบก่อน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ขั้นการทดลอง

ผู้วิจัยนัดวัน เวลา และกำหนดสถานที่ที่ใช้ในการฝึกกิจกรรมกลุ่ม โดยจัดให้สมาชิกในกลุ่มทดลอง 15 คน มาพบกันเพื่อฝึกกิจกรรมกลุ่มสัปดาห์ละ 2 กลุ่ม ๆ ละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง เนื่องจากนักเรียนในกลุ่มทดลองมีตารางเรียนตลอดทั้งวัน ผู้วิจัยจึงต้องอาศัยช่วงหลังเลิกเรียน ตั้งแต่เวลา 15.30-16.20 โดยปฏิบัติตามโปรแกรมการฝึกกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ คือ เริ่มตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2535 ถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2535

3. ขั้นประเมินผล

3.1 หลังจากการฝึกกิจกรรมกลุ่มสิ้นสุดลงแล้ว 1 สัปดาห์ นำแบบสอบถามวัดเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง (Posttest) ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2535

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ตามวิธีการ

ทางสถิติ

* สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ คือ คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนดิบ

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 51)

1.2 หาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. คือ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนดิบ

$\sum X^2$ คือ ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบแต่ละตัว

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 77)

2. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนน ความซื่อสัตย์ เจริญก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม และทดสอบความแตกต่างของคะแนนความซื่อสัตย์ เจริญ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2 / (N-1)}}$$

t คือ ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา ใน t-Distribution

D คือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

N คือ จำนวนคู่

df คือ N-1

(Ferguson. 1976 : 167)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(N_1-1)S_1^2 + (N_2-1)S_2^2}{N_1+N_2-2} \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right]}}$$

t คือ ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution

$\bar{X}_1$ คือ คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างที่ได้จากคะแนน Pretest-Posttest ของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_2$ คือ คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างที่ได้จากคะแนน Pretest-Posttest ของกลุ่มควบคุม

N_1 คือ จำนวนคนในกลุ่มทดลอง

N_2 คือ จำนวนคนในกลุ่มควบคุม

S_1^2 คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่าง
Pretest-Posttest ของกลุ่มทดลอง

S_2^2 คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่าง
Pretest-Posttest ของกลุ่มควบคุม

df คือ $N_1 + N_2 - 2$

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 96)

3. สถิติสำหรับวิเคราะห์แบบสอบถาม ได้แก่ สถิติวิเคราะห์ค่าความ
เชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบาท
(Cronbach)

$$r_{tt} = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

r_{tt} คือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

S_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

N คือ จำนวนข้อในแบบทดสอบ

(อนันต์ ศรีโสภณ. 2521 : 265)